

# GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 117. — Izdajatelj: Ivan Podlesnik. Odgovorni urednik: Val. Sitar. — Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto  
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

## Cerkev in šola.

V blagor ljudstva bi bilo, ko bi cerkev in šola ostali v zvezi med seboj, ker imata med krščanskimi narodi obe en cilj, namreč pospeševati pravo omiko in krščansko vzgojo. Zastopniki cerkve in šole bi morali ne le uradno-prijazno, amzak prisrčno-veselo sodelovati. Osebni oziri morajo izginiti, da se doseže splošno dobro.

Kaj je to dobro in kako se doseže, glede tega pa mnenja med zastopniki cerkve in šole zadnji čas gredo navskriž. Duhovniki so mnenja, da naj bo podlaga razvoju slovenskega naroda tista vera, katero uči katoliška cerkev, učitelji pa večinoma tišče od vere proč, namreč v moderno poganstvo. Zato je veden boj, neizprosni boj med našimi učitelji vere in omike.

Prazno in večkrat prav podlo slepilo je, ako se iščejo vzroki boja drugod. Učitelji trde, da so duhovniki nasprotniki šole in omike sploh. Ko bi učitelji pogledali v zgodovino, ki bi jih najbolj morala zanimati, namreč v zgodovino šole na Slovenskem, bi se prepričali, da je duhovščina ustanovila in dolgo vzdrževala s svojimi in cerkvenimi sredstvi naše ljudske šole, da je za procvit šole ta stan storil več, kakor vsak drugi stan. To pa ni bilo samo nekdanj. Tudi dandanes duhovniki po raznih društvih in po šolah delajo za omiko ljudstva prav pridno in nesebično, včasih tudi z učitelji skupaj, le s tistimi učitelji so si v ostrem nasprotju, ki kažejo mržnjo do cerkve in krščanske omike. Res je, da takih učiteljev pri nas še ni mnogo, res je pa tudi, da imajo ti, ki so slučajno kolovodje, velik pogum v kričanju in da jih je prav mnogo, ki si iz ljube kolegijal-

nosti in stanovskih interesov, ali pa tudi iz strahu pred napadi ne upajo, „naprednim“ kolovodjem postaviti se po robu. In to škoduje ne le cerkvi, ampak tudi šoli na ugledu.

Začetek in konec vsega učiteljskega politkovanja je zadnji čas pravzaprav samo vprašanje o plačah učiteljev. Ker si že dandanes vsak stan izkuša priboriti izboljšanje plače, tedaj je čisto umevno, da tudi učitelji ne zaostajajo. Priznamo tudi da zlasti oženjeni učitelji, ki imajo obilno družino, ne morejo izhajati s sedanjo plačo, če prištejemo tudi vse doklade in podpore, katere dobivajo. Popolnoma na krivi poti so pa gospodje učitelji, ako menijo, da bodo s povzdigovanjem naprednjaštva in s sirovimi napadi na duhovne in na oblastva izsilili zase mastne plače. Njih napadi na c. kr. deželni šolski svet, na deželni odbor in na voditelje Slov. Ljudske stranke so igranje z revolverjem, katerega je dobil v roko otrok. Vsem tistim grožnjam, ki se čitajo po učiteljskih glasilih, se pri nas svet smeja. Treba več realnosti, več resnosti in pri dobrih učiteljih in učiteljicah več poguma proti pravim škodljivcem, da se pride do cilja. S članki, kakršen je bil oni v zadnjem „Učiteljskem Tovarišu“, ki obsega neizmerno dolg psovkarški slovar brez navajanja razlogov, se k večjemu doseže to, da pride parkelj, katerega se kliče na pomoč, in list pobaše v svoj koš — da namreč ces. kr. državno pravdnitvo list konfiscira. To bo naročnino za „Tovariša“ le še podražilo. Gadov, ki sikajo le strup, pa krščanstvo ljudstvo ne bo redilo in ne ljubilo.

Nekateri liberalni učitelji so res požrtvovalni in neutrudljivi za izvojevanje zmage naprednim,

veri sovražnim načelom. Koliko letajo na sestanke, koliko pišejo v liberalne liste, kako se slinijo vsakemu kmetu, v katerem začetju nasprotstvo do duhovščine, da ga dobro privežejo! Ta fanatizem bi bil občudovanja vreden, ko bi se šlo za dobro stvar. Sovrašstvo do vere naših očetov pa ni dobra stvar.

Nekdanj so gorenjski učitelji pridno dopisovali v „Gorenjca“. Sedaj so se oklenili „Slovenskega Doma“. Po svojem „prepričanju“ delajo tisti liberalni učitelji, ki z brezštevlnimi napadi na voditelje krščanske misli polnijo „Slovenski Dom“, ta najbolj sirovi in krivični slovenski list, in ga na vso moč razširjajo. Kje je večja krivica, kakor je ta, če se duhovnom očita, da niso narodni. Slovenski rod bi bil že škripnil, ako bi duhovni ne bili narodni. Kdo drugi vzdržuje našo narodnost ob ogroženih mejah, kakor mukotrpna duhovščina s pomočjo vere? In kaj ima od tega? Zato kriči do neba grdi insult, ki v prvi vrsti zadeva slovensko duhovščino. Natisnil je namreč v zadnji številki „Slovenski Dom“ te-le grozne besede: „Ljubljanski škof je za to plača, da igra Judeža med slovenskim narodom,“ ter je zraven dostavil z mastnimi črkami: „Ko bi našo politiko vodili v človeško kožo zašiti hudiči, bi ne bili v narodnem oziru tako cinični in bi naši narodnosti ne naredili toliko škode, kot klerikalni politikarji. Zato pa bo morala naša zgodovina še pozne rodove spominjati na sedanjo našo žalostno dobo, da bo vsak, ki bo šel mimo groba kakega izmed teh Iškarijotov, z zaničevanjem vrgel na njegovo gomilo kamen.“

Tako piše tisti „Slovenski Dom“, katerega so po Gorenjskem začeli propagirati liberalni

## PODLISTEK.

### Rokovnjač Tacman.

Na vzhodni strani Vojvodinega boršta ležijo vasice Leténice, Kamnik in Novake. Kakor pripovedujejo tu stari ljudje, so bivali tod okoli nekdanj rokovnjači. Njih poveljnik je bil „Veliki Grog“, doma tam nekje od Kranja. V Kamniku, ki šteje tri majhne, slabe hišice, je bival rokovnjač Tacman.

V imenovanih vasicah živeči starejši prebivavci se ga še dandanes dobro spominjajo. Bil je velik, imel je široka pleča, veliko glavo in hud pogled, kar je kazalo, da je bil pravi rokovnjač, ki se ne ustraši najgrozovitejših in najhudobnejših dejanj.

Sprva, po odhodu Francozov s Kranjskega, so mogli rokovnjači neovirano izvrševati svoje delovanje. Pozneje se je začelo skrbeti bolj za varnost oseb in imetja državljanov. V več krajih po deželi so nastavili orožnike, kateri so mnogokrat imeli hude boje, predno so naredili konec dolgoletnemu ropanju in ubojem.

Da so Francozi jako ostro ravnali z rokovnjači in sploh s hudodelci, nam je znano, a popolnoma jih vendar niso uničili.

Tudi Tacman je bil eden tistih, ki so po odhodu Francozov živeli samo od kraje in ropa; zato je pa bil tudi vsega skupaj zaprt celih 28 let.

Na stara leta, ko že zaradi starosti ni mogel več ropati, pa tudi, ker ni imel več družbe — eni to-

variši so pomrli, drugi so se pa po ječah pokorili za svoja hudodelstva — je začel hoditi od hiše do hiše in je vezal lonce. Ako so mu gospodinje dale dobro hrano in zraven tega tudi njegovo delo primerno plačale, je začel pripovedovati dogodljaje iz svojega rokovnjaškega življenja. Vsi so ga radovedno poslušali, zato pa tudi še dandanes vedo starejši ljudje v navedenih vasicah marsikaj o njem.

Pripovedoval je, da je bil zraven, ko so okradli cerkev pri sv. Joštu nad Kranjem, nadalje v Preddvoru in še drugod po Gorenjskem. V Svarjah, majhni vasi nad Goričami tik pod goro, je vlomil on in še trije tovariši rokovnjači na sveti večer v hišo nekega posestnika z namenom, da bi ga oropali. Posestnik se je v hiši branil s sekuro v roki. Ko je pa skočil pokoncu, da bi tem hujše najbližje stoječega rokovnjača udaril po glavi, zadel je z glavo ob jako nizki leseni strop hiše s tako močjo, da si je prebil črepinjo in vsled tega takoj na mestu obležal mrtev. Kdo je provzročil njegovo smrt, se ni nikdar izvedelo. Bahal se je Tacman tudi večkrat, da je poleg konj, goveje živine in perutnine pokradel toliko ovac, ko bi jih bil drugo za drugo postavil, da bi se od Malijevega brda pa do Kranja, približno dve uri hoda, držala nepretrgana vrsta.

Proti koncu življenja, ko so mu vse moči opešale, je stanoval Tacman na neki žagi v Goričah, popolnoma zapuščen. Umril je pred 25. leti kot 87letni starček v največji revščini in v grozovitih mukah. Po vsem životu so se mu odprle

rane, iz katerih se je valilo polno črvov. „Očividna kazen božja za njegovo pregreh polno življenje,“ so rekli ljudje.

### Mesto Kranj.

(Govor, katerega je imel A. Koblar v „Ljudskem Domu“ dne 18. maja 1911 ob stoletnici požara v Kranju.)

Dalje.

Ozrimo se na kratko še na verske in kulturne razmere v starem Kranju!

Katoliške vere, katere je prišla po oznanovavcih iz Ogleja, so se do Lutrovih časov v Kranju dobro držali. To priča skrb za lepe cerkve, veliko število starih, cvetočih bratovščin in med drugim tudi to, da so poskrbeli za svoje ljudi, ki so hodili na božjo pot v Ahen. Tam so imeli slovenskega pridigarja in spovednika, ki so l. 1495. ustanovili pri altarju sv. Cirila in Metoda beneficij. V tukajšnjem mestnem arhivu leži pergamentna listina z dne 19. maja l. 1536., s katero so župan, sodniki in mestni svetovavci — „po narodnosti Slovenci“ — predlagali v potrditev slovenskega kapelana v Ahenu.

Lutrovi nauki so pa našli v 16. stoletju med kranjskimi meščani precej odmeva. V mestu in na Brdu so se držali luteranski pridigarji: Gašpar Rakovec, Jernej Knaffel in učitelj Dax. L. 1555. je prišel ljubljanski škof Vrban Textor v Kranj ljudi spreobračati, a so ga tožili kot hujskača pri deželnem odboru, ki je bil luteranski. Domačemu župniku Matiji so luterani sv. Telesa dan pri procesiji nastavljali noge, da bi bil padel, in so ga

učitelji! Da taka brezmejna sirovost ne zasluži podpore, o tem je prepričano slovensko ljudstvo, to naj vedó tudi učitelji.

Šola, ki tako dela proti cerkvi, si sama kopije grob!

## Gospodarski del.

### Nekaj misli o naši lesoreji in trgovini z lesom.

Dalje.

Odkar imamo železnice, se je posekalo silno veliko lesa, zlasti zadnje desetletje se je vsled visokih cen precej po roparsko poseglo v gozd. Tisti les, ki so ga poročevali naši predniki, dasi niso imeli toliko denarnih sredstev na razpolago, se je posekal in izvozil. Namesto da bi se bilo vsled visokih cen manj sekalo, se je nasprotno preveč sekalo in preveč drobni les; to pomeni slabo gospodarstvo.

Lesoreja je za naše narodno gospodarstvo silno važna. Delavci imajo v gozdu poleti in pozimi obilo dela in tudi primeren zaslužek, ki bi ga drugače morali iskati v tujini. Ob času košnje ti delavci pomagajo pri kmetijstvu. Delo pri lesu omeji beg od kmetijstva in izseljevanje. Koliko obrtnikov zasluži kruha pri izdelovanju lesa? Mizarji, sodarji, kolarji in lepo število žagarjev dela z lesom. Pa tudi kmetje imajo z vožnjo lesa, zlasti v zimskem času, postranski zaslužek.

Pri trgovini z lesom pridejo milijoni v deželo, žalibog da gre veliko denarja v žepe tistih, ki živijo od kmeta, pa napredku našega kmeta nasprotujejo. Marsikaj tega denarja bi se dobro porabilo za povzdigo našega kmetijstva. Trgovina z lesom in tovarne za papir so v tujih rokah. S tem je veliko naših ljudi, delavcev in obrtnikov, gospodarsko in politično odvisnih. Prevelika odvisnost škoduje razvoju dobrega gospodarstva, razvoju gozdarstva. Z raznimi prekupci se les nepotrebno podražuje. Tako se podražuje naprava stavbe, oprave in stanovanj. Dr. Plečnik, slovenski zdravnik v Aleksandriji, je svoj čas dobro pokazal pravo pot trgovini z lesom. Vzbudil je, dasi ni bil strokovnjak, precej zanimanja pri nas za svoja izvajanja. Cene našemu lesu na mestu v gozdu so bile takrat silno nizke, vagon žaganega lesa je stal 200 kron manj, kot sedaj. V Ljubljani so bila takrat posvetovanja obeh slovenskih strank: kako povzdigniti vrednost lesa in oglediti pot trgovini z lesom. Ta posvetovanja niso imela posebnega vpeha. Cene lesu so se zvišale, gozdi so se izsekavali, misel dobrega gospodarstva z gozdom je zaspala.

Sliši se, da nameravajo trgovci z lesom v Trstu napraviti lesni kartel. To bi bilo za manj

premožne male lesorejce in žagarje škodljivo. Namen kartelov bi bil, še več lesa izvoziti in cene narekovati, dobiček bi ostal kartelistom. Ob kolodvorih bi nastale parne žage, veliki trgovci bi pokupili gozde za posekanje, naše male žage v bližini gozdov bi ostale brez dela. Žagarska obrt v alpskih krajih že tako silno toži o pomanjkanju dela. Velike tuje firme izvažajo okrogli les, ker imajo velike ugodnosti pri železnicah in carini. Naš kmet lesorejec bi, če se uniči naša žagarska obrt, prišel v odvisnost velikih trgovcev. Razmere našega gozdarstva in trgovine z lesom so premisleka vredne. Slabo gospodarstvo z gozdi in trgovina z lesom v rokah tujih trgovcev, postane lahko usodepolna za našega lesorejca, obrtnika in delavca. Izvažanje okroglega lesa vzame našemu obrtniku in delavcu delo in zaslužek. Danes tudi ni vseeno, ali dobi kmet za smereko dve kroni večalimanj, ni vseeno za našo javnost, če mora kmet iskati vse dohodke pri pridelovanju živil, ali jih ima iz drugih virov. Vidi se, koliko ljudi ima kruha pri lesoreji. Treba je, da je pravi stik med lesorejcem in obrtnikom, da dobi les po primerni ceni, če je le mogoče iz prve roke.

Zato je pa treba gotove akcije, to je združenja lesorejcev in žagarjev pod skupno firmo lesne zadruga. Take zadruga bi napravile skladišča v krajih, kjer je dosti lesa, ter bi stopile v stik z odjemalci lesa. V tem oziru vladajo pri nas žalostne razmere. Če potrebuje pri nas obrtnik suhega lesa, če potrebuje kmet, ki sam nima gozdov, potrebnega lesa, ga mora kupiti od prekupcev to je iz tretje roke. Ali so to zdrave razmere? Papirnice kupujejo les navadno iz druge roke. Važnosti teh zadrug, če bi se pravilno vodile, ni potreba na široko popisovati, škoda je le, da se že niso ustanovile. Namen takih zadrug bi ne bil samo, razpečavati les, ampak tudi poučevati posestnike o varstvu gozda. Gotovo je, da bo les drag, vprašanje je, koliko bo naš lesorejec od tega imel. — Slovenci nimamo velike trgovine, ne velike obrti. Velikokrat se povdarja, da to ovira napredek slovenskega naroda. Ali bi ne bila pri nas velika lesna zadruga podlaga za veliko trgovino? Konec prih.

**Slovenski kmetje in Amerika.** V slovenskih ameriškanih listih se vedno bolj pogosto ponavlja priporočilo, da naj se Slovenci, ki prihajajo iz stare domovine v Ameriko, ondi lotijo kmetijstva. Čudno se to sliši. Najbolj kmečko ljudstvo Evrope — pa kmetij išče v Ameriki. Ali mar pri nas manjka zemlje za obdelavanje? O, še ta se ne more obdelavati, ker je premalo kmečkih poslov. Zemljaki se selijo v Ameriko. Žene jih tja upanje, da bodo ondi lože izhajali. Ali je znabiti tam dovolj poslov? Ne, tudi v Ameriki

jonske igre na trgu, l. 1644. oziroma 1735. se je tu ustanovila pivovarna, prva na Kranjskem. Dva vodnjaka so pa dali izkopati kapucini že l. 1640. Zadevali so Kranj težki dnevi ob času boleznih in požarov.

V letih 1554, 1557 in 1657 je kuga pomorila v mestu mnogo prebivavcev. L. 1579. je bila ta morilka v Ljubljani; uradi so se preselili iz Ljubljane v Kranj in tu je bil meseca novembra deželni zbor. — V preteklem stoletju je Kranj dvakrat hudo obiskala kolera. Prvič je bil bolezen zanesel neki človek iz poljske župnije, ki je tu umrl 28. junija l. 1832. Za njim je umrlo do 1. septembra še 77 oseb, večinoma starejši ljudje, le ena oseba je imela manj kot 20 let. V nekaterih hišah, n. pr. v sedanji Špenkovi hiši, so imeli v dveh dneh 3 mrliče. Vsi štirje duhovni, ki so hodili prevideti ljudi, so oboleli za kolero, umrl pa ni nobeden. Šenčurski kapelan je prišel na pomoč, ko so vsi štirje domači duhovni ležali bolni. Na veliki šmaren so napravili Kranjci procesijo iz župne v rožnivenško cerkev za odvritev hude bolezni. Ta procesija, s katero so se Kranjci zaobljubili, je še dandanes v navadi. Drugič je kolera pobirala ljudi v mestu in okolici l. 1855. Od 5. avgusta do 1. novembra je umrlo 92 oseb. Mrtvaške rake je izdeloval Fidel Schiffrer pri Foksnarju; umrla sta on in ona. Ljudje so se zelo ustrašili „belca“, ki je vozil mrliče, ko so ga zagledali na ulici. Mrtvaška rakev pod streho župne cerkve še spominja na ono nesrečno leto. Ob koleri so se ljudje zatekali za pomoč k M. Božji v rožnem vencu in v zahvalo za odvritev bolezni so ji olepšali zvonik in cerkev. Konec prih.

poslov manjka in so zelo dragi. Ena glavnih podpor amerikanskemu kmetovalcu je kmetijski stroj, ki dela ceneje kakor človeška in živalska moč. Zato so se kmetijski stroji v Ameriki zelo izpopolnili in njih uporaba je velikanska. Največje naloge kmetu v Ameriki zadnji čas izvršujejo avtomobili. Z avtomobilom, ki ima 30 do 40 konjskih sil, si kmet izvrstno pomaga, ker je nove vrste avtomobil tako narejen, da se lahko rabi za razne potrebe kmeta, če se pripne to ali ono. Z avtomobilom kmet orje, kosí, mlati, tlači seno, vozi mleko v mesto, steljo iz gozda, žaga drva itd. Kmet si kupi malo bencina, katerega dobi poceni, in jo briše z brzim konjičem, ki ne žre ovsa nič, na polje, v nedeljo se pa vozi v mesto k maši. Naše kmetijstvo je pa še vedno zelo zaostalo. Zato kupujemo pšenico in meso od Amerikancev, naše polje je pa zanemarjeno in naši hlevi se prazni. Temu je mnogo krivo pomanjkanje kmečkih delavcev, še bolj pa stara kmečka trma, ki napredka noče poznati, dokler je ne izmodrujejo — onkraj luže. V Ameriki je pa Kranjec, kakor se nam poroča, vnet za vsako novo iznajdbo, ki se je obnesla, tam rad napreduje. Prav tedaj delata naš deželni odbor in cesarska vlada, da pomagata kmetu k boljšemu napredku v kmetijstvu, ko dajeta za nabavo strojev. No, avtomobilov naši kmetje še nimajo in nekatere groza obhaja, ko o njih slišijo. Utegnemo pa vendarle doživeti, da se jih kmetje ne bodo več bali, kakor se dandanes železnice več ne boje. S pomočjo strojev postaja kmet neodvisen od poslov, postaja res samostojen, in k tej samostojnosti mu mora pomagati vlada, ki preganja draginj. Treba pa seveda pri kupovanju in rabi strojev pameti. Ako bo šola razumela svojo nalogo in ako se bodo pomnožili kmetijski tečajji, se bo kmečka pamet kmalu toliko izbrusila, da bodeta kmet in stroj postala najboljša prijatelja.

**Število goveje živine na Kranjskem** je bilo po zadnjem štetju l. 1910 sledeče: 226.977 govede, 177.300 prašičev, 24.195 ovac, 43.502 pa je bilo mlade, pod eno leto stare živine. V glavarstvu Kranj je bilo 27.849 govede, 15.165 prašičev in 2485 ovc. V kranjskem glavarstvu je največ govede, samo glavarstvo ljubljanske okolice ima 1100 glav več. Zmanjšalo pa se je v zadnjih 10. letih število govede v kranjskem glavarstvu za 1532 glav, prašičev se je pomnožilo za 6579 glav, ovac pa je manj 2131.

**Država kot delodajalec** ima uslužbenih 64.500 delavcev, ki prejmejo letne plače okroglo 52 milijonov kron. Največ delavcev imajo podjetja, ki stoje pod vodstvom finančnega ministrstva, 48.500 po številu, in pa podjetja pod vodstvom ministrstva za javna dela, 11.500 po številu.

**Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu novembru 1911 je 312 strank vložilo 136.391 K 32 vin. 266 strank je dvignilo 111.242 K 13 vin. 17 strankam se je izplačalo posojil 60.700 K. Stanje hranilnih vlog 5.098.506 K 95 vin. Stanje hipot. posojil 3.307.832 K 23 vin. Denarni promet 481.762 K 98 v.

**Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu novembru 1911 je 147 strank vložilo 35.999 K 69 vin. 161 strank dvignilo 61.213 K 45 vin. 3 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 4.800 K. Stanje hranilnih vlog 2.039.913 K 07 v. Stanje hipotečnih posojil 1.605.778 K 41 vin. Denarni promet 281.966 K 47 vin.

# Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in bel teint, se umiva le z

**Steckenpferd lilijno mlečno milo**  
(znamka Steckenpferd)

tvrdke Bergmann & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 vin. se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom i. t. d. 17 60—45

## DOPISI.

**Kokrica pri Kranju.** Pri nas imamo zmerom kaj novega, kar da ljudem mnogo govoriti. Sedaj sta kar dve stvari na vrsti. Tu Kmet prodaja svoje posestvo in mlekarne v Srakovljah se naj prestavi na Kokrico. Prva stvar nas ne briga mnogo, druga pa je veliko bolj važna za nas. Nekateri udje mlekarne v Srakovljah so izrazili željo, da bi se prestavila mlekarne bolj v središče, kar bi bilo vsem bolj priročno. Zato se je zbralo prejšnji teden 20 udov mlekarne na posvet. Zastopani so bili tudi posestniki z Rupe pri tem sestanku. Možeje so bili soglasno mnenja, da bi bilo za vse bolj ugodno, ako bi bila mlekarne bolj pri rokah. Zato so sklenili, da naj načelstvo skliče izredni občni zbor mlekarne, na katerem naj se bi ta stvar obravnavala. Zadnje nedeljo je imela mlekarne mesečno izplačevanje. Pri tej priliki so hoteli pristopiti nekateri novi udje, kar pa je zabranil član načelstva Orehar. Nam se to ne zdi prav. Naj se da ljudem vendar prosta volja. Proti volji večine se itak ne bo ničesar zgodilo. Mi bi o vsem tem molčali, ampak ljudje, zlasti ženske, pripoveduje sedaj toliko o tem, da se nam zdi petrobno pribiti to-le: 1.) Res je, da se je posvetovalo o tem, da naj se mlekarne prestavi, ni se pa še prav nič govorilo o prostoru,

na katerem naj bi mlekarica stala. 2.) Po sili se ne da tako važna gospodarska stvar preurediti, zato se pa tudi nikogar in nikamor ne sili in tudi ni nobenega, ki bi kaj silil. — Toliko za danes. Ako bo potrebno, bomo obvestili sproti prizadete v celi stvari, da bo nekaj ko manj nerisničnih storij.

**Iz Nakloga.** Pretekli torek so se pri nas volitve vršile popolnoma v redu. Seveda nekaterim, ki so propadli, se ne zdi vse v redu in že premljkujejo, kako bi se dale volitve ovreči. Za bavo med duhomornim volilnim delom je bilo preskrbljeno od tistih, ki so se bili malo preobilo navzeli navdušenja. Skrutinij za prvi in drugi razred in za podobčine se je dovršil — listki tretjega razreda pa morajo počivati skrbno zapечатeni do ponedeljka. Izid volitev po dosedanem skrutiniju je popolnoma dovoljen. Izvoljeni so v pretežni večini možje S. L. S. Izdala se je bila dvojna lista odbornikov, ki se je pa vedno izpreminjala do zadnjega trenutka. Lista S. L. S. je bila v tem listu že objavljena. Druga nasprotna lista ni izključno liberalna, ampak nekaka mešanica pristašev S. L. S. in liberalcev. Liberalci si seveda niso upali nastopiti s popolnoma liberalno firmo, ker ta firma med našim vrlim naklanskim in podbreškim ljudstvom ne vleče, zato so med svoje pristaše tudi pomešali podbreškega župnika, nakelskega učitelja in nekatere druge odločne pristaše S. L. S. Izvoljeni so bili: I. razred: Franc Štular, Anton Voglar, Franc Jeglič, Jos. Seigersehmed, Anton Golob, Franc Ažman, namestnika: Franc Voglar in Franc Keršič. V II. razredu: Franc Pretnar, Franc Križnar, Vencelj Vondrašek, Janez Rakovec Peter Jarc, Jernej Markič, namestnika: Janez Maček in Franc Praprotnik. V podobčinah: Naklo: Janez Barle, nam.: Leopold Cankar. Strahinj: Mihael Leben nam.: Mihael Vodir. Žeje: Anton Peternel, nam.: Peter Ažman. Pivka: Jos. Žibert, nam.: Janez Jenko. Struževo: Janez Pleša, nam.: Janez Sajovic. Okroglo: Franc Hlebčar, nam.: Valentin Križnar.

**Tržič.** Tržiška Marijina družba priredi jutri ob 5. uri popoldne v prostorih „Katoliško-izobraževalnega društva sv. Jožefa“ prireditev s petjem in petdejanjskim igrokazom „Lurška pastirca“. Sedeži I. vrste 1 krono, II. vrste 80 vin. ostali sedeži 60 vin., stojišče 40 vin. Predstojništvo vablja k najobilnejši udeležbi. — Miklavžev večer, ki ga je napravilo društvo sv. Jožefa v torek večer, se je sijajno izvršil. Zelo je ugajala v to prirejena igra: „Pomoč v sili“. — Prihodnjo nedeljo imata slovenski in nemški vrtec svoji božičnici.

**Izpod Brezj.** Bivši mizar, sedanji posavski hotelir Pezdnič, je ponosen na svojo generalsko čast od zadnjih občinskih volitev. Javno se sedaj ponaša, da so ga volitve stale 500 svetlih kron. Pripravljen pa je, da ob prihodnjih volitvah žrtvuje tisočak. Še ga bomo pili, „zvesti Pezdničevi pristaši!“ — Podporni člani mošenjske prostovoljne požarne brambore uljudno pozivljajo sedanjega načelnika zgornjega društva, da odgovori, kam je izginil trobojni trak z lepe družvene zastave. Trak je dragocen, vrednost mu je 50 kron, ne pa sedem kron, kakor predrzno trdi soproga mošenjskega nadučitelja.

**Iz Mošenj** se nam poroča: Matevžu Jerini, podomače Špendavu, iz Spodnjega Ojoka, neki prav nič ni všeč, da liberalci tako slavo pojo g. nadučitelju Korošču. Seve naprednjakom je všeč vsakdo, ki ž njimi vleče in kmetom polena meče pod noge; zato pa hvalijo Korošca kot zadružnega junaka v boju zoper mlekarke koristi. Špendov kot zvest in zaveden zadrugar pa ve, da je vreden pohvale le tisti, ki je komu izkazal res kako dobroto. Zato pravi, da naj liberalci Korošca le hvalijo; saj vedo zakaj, kmet ga pa ne sme, in to naj tudi zve, zakaj ne. — G. nadučitelj Korošec je namreč vse kranjsko mlekarstvo, torej ves kmetski stan, nezmerno oškodoval intojestiril z nesrečno pogodbo, ki jo je sklenil z ljubljanskim županom-nadmlekarjem Ivanom Hribarjem ter tako pokopal srečno napeljeno akcijo za podraženje kranjskega mleka. Nobena druga mlekarica na Kranjskem si ni upala skleniti pogodbe z Ljubljano, treba je bilo samo liberalnega talenta Koroščevega, in kmet je bil udarjen. Samo mošenjska mlekarica bi štela do danes, ako bi Korošec ne bil tako nesrečno skazil, od 10.000 do 20.000 kron več izkupička za mleko. Pаметen bravec lahko zračuna, kaj to pomeni za celo deželo in prišel bo do zaključka, da bo milijon kron manjkalo v žepih slovenskih mlekarjev vsled napredno-„nerodne“ Koroščeve zadružne poteze. G. nadučitelj je pač upal v svojem „navdušenju za procvit zadružništva“, da si zagotovi s to uslugo nasproti ljubljanskemu županu kako ravnateljsko mesto na ljudskih šolah v Ljubljani, pa se je revež mo al zadovoljiti z ravnateljskim mestom v slovitem Hribarjevem „paradižu“. Živela liberalna „nesebičnost“! Kmet pa trpi in garajl... To narodno-napredno geslo odmeva povsod, najglasneje pa v Glavni posojilnici, pri Agro-Merkurju in obeh liberalnih zvezah!

**Ali bo vojska?** Italijani imajo doma še 800.000 mož pripravljanih in le 85.000 za vojsko v Afriki. Ko je odstopil načelnik generalnega štaba

pl. Konrad, je prišel italijanski kralj pokukat baje na avstrijsko mejo, če Aehrenthal še ministruje.

**Na Hrvaškem** bodo volitve za sabor v dneh 15., 16. in 18. decembra. Boj bo ljut. Ban dr. Tomašič, kateremu so vladni kimavci ponudili kandidaturu za prvi zagrebški okraj, dela z velikim terorizmom. Volitve je uredil tako, da bodo prvi dan volili na tistih krajih, kjer ima vladna stranka varne postojanke.

**Svobodne volitve** bi imele biti na Hrvaškem, pa ne bodo, ker bo vladalo banovo nasilje. Celih 60 stotnih pehote in 6 eskadronov konjenice bo delalo „red“ pri volitvah na ta način, da se bo vladne pristaše spuščalo na volišče, preprečalo pa dostop opoziciji. Poraba skupne armade bi bila kje drugod bolj potrebna.

**Italijansko-turška vojska.** Pri Ajncaru so Italijani dne 4. t. m. dosegli po hudem boju vseh nad Turki ter so zasedli to središče zbiranja turških čet. Zaplenili so osem topov, streljivo, šotore in živila. Turki in Arabci so bežali in pustili na bojišču več sto mrtvih. Tudi pri Bengaziju so bili Turki odbiti. Sedaj je mir.

**Na Kitajskem** je anarhija, ker je dežela bankrotna. Preti huda beda. Vojaki se pridružujejo roparjem. Glavno mesto vstavev je Nanking.

## Novičar.

**Zmago.** Sijajno je zmagala „Slov. Ljudska stranka“ pri občinskih volitvah na Jesenicah, v Selcih in v Medvodah. V Besnici je z veliko večino zmagala župniku nasprotna stranka, ker je le sama agitirala.

**Županom mesta Kranja** je bil v včerajšnji seji občinskega odbora soglasno izvoljen dose-danji župan Ferdinand Polak. Svetovalci so ostali stari, le namesto Vinka Majdiča je izvoljen stari Fock. Druge nesreče se pač ni prepetilo pri tej volitvi, kakor da so morali dvakrat voliti Franca Krennerja svetovalcem; pobesil se mu je namreč nos, ker ni dobil vseh glasov. Dobil jih pa ni tudi pri drugi volitvi, zato ni hotel izjaviti, ali sprejme svetovalstvo, ali ne.

**Predavanje v „Ljudskem Domu“.** V nedeljo, 3. decembra je govoril preč. g. kanonik dr. Jožef Gruđen pred lepim številom tukajšnjega prebivalstva o „praksrščanstvu in katakombah“. Mlado krščanstvo se je pokazalo v rimskem cesarstvu in posebej v njegovi prestolnici najprej kot neznaatno gorčično zrno. Vsled svoje naravne moči je prodiralo dalje in dalje. Po 300 letnem srđitem preganjanju si je za Konstantina Velikega priborilo pravico do obstanka. Prevrat je bil čudovit, ker Rim je bil še po večini pagansko mesto, komaj 20 del je bilo kristjanov. Nad vse zanimivo in poučno predavanje gospoda kanonika, strokovnjaka na tem polju, so pojasnjevale dobre skioptične slike, ki so nam predočevale stari Rim za cesarja Nerona in prizore iz katakomb. Pomen katakomb je za nas vse izredno velik: iz njih je povzela naša katoliška cerkev prve oblike bogočastja in svete umetnosti. — Občinstvo je spremljalo predavanje z napeto pozornostjo in pokazalo ob koncu svojo hvaležnost z živahnim ploskanjem. Takih večerov si želimo še več v Kranju.

**Liberalna skrb za tujski promet.** Zaradi izida občinskih volitev na Bledu — zmagala je S. L. S. — je „Narod“ med drugim izrazil bojazen, da bo trpel tujski promet, češ, naravno je, da svobodomiselnih ljudi nimajo simpatij za kraj, kjer vladajo klerikalci. — Nehote smo se pri tem spomnili na naš Kranj. Tu so liberalci neomejeni gospodarji. Kranj je kakor ustvarjen za izhodišče raznih tur. Človek bi torej pričakoval, da bo liberalna gospôla vse storila za udobnost tujcev in iz golih simpatij do mestnih naprednjakov bodo kar drli tuji liberalci v objem svojih bratcev. V resnici pa Kranj živi od krščanskih kmetov, liberalni tujski se ga pa ogibljejo in preklinjajo bratsko naprednost.

**Vladajoča stranka** hočejo biti „Narodovci“ na vsak način. Zato trdi njih glasilo, da „je neprecenljive važnosti dejstvo“, da je s Čehi tudi dr. Ravnihar zlezal v vladno večino. Tu bo mogel in moral dr. Ravnihar sodelovati in glasovati z Nemci, prijatelji Hochenburgerja. Odslej bo pa dr. Ravnihar tudi odgovoren na Kranjskem za kugo, lakoto, draginjno, žalostne in revne čase, ker so Čehi, kakor pravi „Narod“, „napram našemu poslancu prevzeli veliko odgovornost in kateremu ne bodo nikdar kratili pravic, v imenu slovenskega ljudstva zahtevati, kar nam gre“. Ravno za advent so oblaki rosili Slovincem odrešenika.

**„Liberalcem groš — klerikalcem knofl.“** — to načelo je iznašel, kakor znano, dr. Tavčar in ga je svoj čas na shodu slovesno razglasil. Zadnje nedelje je pa isti dr. Tavčar na shodu v Prestranku izjavil, da je to načelo proti vsem cesarskim in božjim postavam, če se namreč okoli obrne in se reče: „Klerikalcem groš — liberalcem knofl!“ Trdil je nadalje dr. Tavčar, da je žalostno, če so klerikalci padli na tako nizka tla, da hočejo to izvajati. — Ali ni to res imenitno? — Še bolj imenitno pa je bilo, ko je dr. Tavčar pravil na shodu, da klerikalci zato govore o bojkotu, ker nimajo prave vere, ter je naglašal, da imajo pravo sveto vero le naprednjaki (to so ljudje, ki ne hodijo v cerkev), nimajo je pa du-

hovniki, ali pa ljubljanski škof. Najbolj imenitna pa je bila Tavčarjeva izjava, da so klerikalne grožnje z bojkotom sploh je — prazen strah. — Komu naj se ne smilijo „Narodovci“, ki morajo požirati tako pičo?

**Gospod deželni poslanec Zabret** je po tridenski boleznih toliko okreval, da bo mogel priti prihodnji teden že v Kranj. To dajemo v vednost tistim, ki imajo opraviti z njim kot načelnikom cestnega odbora glede cestnih zadev.

**Za doktorja promovirana** bodeta v ponedeljek, dne 11. decembra, gosp. cand. med. Leopold Ješe in Franc Virant. Cestitamo!

**Kdaj bi se ne smelo učiteljem plače zvišati?** „Učit. Tovarš“ piše: „Le ako bi država po vseh svojih zakonodajalnih skupščinah enoglasno priznavala, da ljudsko šolstvo nima druge naloge, nego vzgajati raznim konfesijam pokorne vernike, v nastajajočih generacijah jačiti zgolj konfesionalno zavest do nestrpnosti, potem se sme učiteljem to odrekati, kar zdaj po pravici zahtevajo.“ Take pojme imajo liberalni učitelji o verski vzgoji naše mladine!

**Ognoj v Kranju.** V soboto, malo pred polnočjo, se je vnela v hlevu g. Mayrja hlapčeva postelja. Ko bi ne bil hlev obokan, utegnil bi bil nastati velik požar. Nevarnost so kmalu opazili in ogenj zadušili. — Kako je ogenj nastal, se ne ve. Verjetno pa je, da ga je zatrosil kateri izmed „gospodov“, ki po lepi kranjski navadi brez vednosti gospodarjev v tihem sporazumu z mestno gosposko prenočujejo po hlevih.

**Beraška procesija v Kranju** V parih in posamič se je prvi petek zopet pomikala dolga vrsta beračev po mestu. To pot se je procesiji pridružil tudi zavedni volivec narodno-napredne stranke gospod Stencil.

**Na kranjskem kolodvoru** je bilo ukradene okoli 800 kg Majdičeve pšenice, vredne 200 K. **Iz Stare Loke.** Socijalni demokratje se hvallijo, da so pri občinskih volitvah podpirali liberalce, da pa niso mogli zmagati, ker je še preveč teme v Stari Loki. Res je pa, da so ljudje čisto svetlo in jasno spoznali, kako nesposobni so Dolenc in njegovi mokrači za vodstvo občine, in zato so vse skupaj pognali tja, kamor spadajo.

**V Ratečah na Gorenjskem** so bile 27. novembra občinske volitve, pri katerih je sijajno zmagala Slovenska ljudska stranka. Izmed 12 odbornikov je samo en liberalce. — Voljeni so v prvem razredu: župan Ivan Jalen, Josip Pintbah, Anton Benet in Janez Kavalar. V drugem razredu: župnik Josip Lavtižar, Jakob Benet, Janez Mertelj in Anton Kavalar. V tretjem razredu: cestar Josip Mertelj, Jakob Erlah, Josip Jank in nadučitelj Ivan Zupančič. Sedem jih je članov Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva. Pogumno napreji!

\* \* \*

**Umrli** je šentpeterski župnik v Ljubljani, č. g. Franc Pavlič, ki je kapelanoval nekaj let v Kranju. N. p. v m.!

**K'otarski tečaj** se bo vršil v državni vzorni kleti v Rudolfovem v dneh od 28 do 30. decembra. Kdor se ga želi udeležiti, naj se takoj zgloši pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Rudolfovem.

**Veterani** bodo dobili bajonete in puške. Socijalni demokrati s tem niso zadovoljni, ker se boje vsake oborožene sile, ki bi jih krotila, če nastanejo v državi zmešnjave.

**Na podkovski šoli v Ljubljani** bodo izkušnje 29. in 30. decembra. Z novim letom se prične novi šolski tečaj. Prošnje za sprejem naj se pošljejo ravnateljstvu do 15. decembra.

**Č. g. Baltazar Bartol**, duh, svetnik in župnik v pokoju, je umrl 25. nov. v Sodražici, svojem rojstnem kraju. Rajni gospod ni bil le na Brniku, kjer je 33 let in skoro do zadnjega deloval, ampak daleč na okolu Ljubljani in spoštovan. Kljub visoki starosti, štel je 92 let, ostal je vedno bistrega duha. Odlikoval se je do zadnjega v ljubeznivi šaljivosti. Dva dni pred smrtjo je pisal svojemu učencu in prijatelju g. profesorju dr. Marinku, naj mu blagovoli po smrti izpregovoriti par besedi v slovo; za dan smrti da ne ve, a mu bo že kako, če ne drugače pa po telegramu sporočil. Blagi gospod bodi priporočen znancem in prijateljem v pobožno molitev. N. v m. p.!

**Gerles.** Na tukajšnji realni gimnaziji se odpravi grščina. Namesto nje se bo učilo slovenščino in italijansčino. Dijakom bo na prosto dano, da si izbere enega izmed teh dveh jezikov. Nemci se pa hočejo učiti obeh.

**Ruski mladinci** pridejo po posredovanju g. Ivana Hribarja prihodnjo pomlad na Slovensko, da se bodo tukaj učili kmetovanja in razumnega gospodarstva. Poslalo jih bo društvo „Rusko zrno“.

**Colovškega škofa dr. Kaltnerja** prijema list „Oesterreichs katholisches Sonntagsblatt“ zaradi tega, ker imajo nemški nacionalci in liberalci pri njem prvo besedo. Kako je res ta učeni mož čudno v pesteh „Volksrata“, dokazuje nam pa to, da ga je te dni „Grazer Tagblatt“ šuntal, naj on, ki je po krvi nemški škof, ne bode več pokrovitelj pri „Mohorjevi družbi“, češ, da je ta družba panslavistična, in da njeni člani darujejo za „Slovensko Stražo“.

**V Ameriki** je vlak povozil Slovenca Alojzija Smoleja, brata župnika J. Smoleja.

**Višek moderan pravotiljenosti v Parizu.** Meseca septembra je bil petek 13. dan meseca. Mi nazadnjaki si seveda iz tega nismo nič storili, vse drugače pa Parižani. V strahu in grozi so pričakovali, kaj bo; še na cesto se niso upali. Posledice tega babjeverstva so bile, da je ta dan imela družba Omnibus 8 milijonov, južna železnica 12 1/2 milijona, neka druga železnica pa 10 milijonov frankov manj dohodkov, kakor druge dni. — Leta 1835. je bil petek na dan 13. marca, in vsled te „nesreče“ so imela pariška gledišča 12 milijonov fr. manj dohodkov, kakor prejšnji večer. — Liberalci so pač lahko ponosni na tako živo vero svojih vzornikov!

**Nepriistranska sodba.** Pariški rabiner Netter piše: „Francoska dežela ima pač dovolj nujnejšega posla, kakor zabavljati čez usmiljenke in jih ovirati pri njih plemenitem delu. Te plemenite in pobožne ženske, ki svoje življenje žrtvujejo za svojega bližnjega, služijo človeški družbi bolje, nego liberalci s puhlimi frazami.“ Tako judi! Krščeni liberalci so pa v Ljubljani — pljuvali vanje in jih kamenjali.

**V Ameriki** imajo Slovenci sedem velikih slovenskih časopisov s 26.000 naročniki. V Clevelandu je naseljenih že 15.000 Slovencev. Cleveland je tedaj tretje slovensko mesto. Vse narodne prednosti so naši možaki prinesli seboj čez lužo, pa tudi napake, med drugimi to, da ga radi „vlečejo“. V mestu Clevelandu je 80 slovenskih gostilnic. Pijančevanje se od gosposke ondi preganja s tem, da gostilničarji plačujejo mestu za dovoljenje obrta velik davek, namreč po 1000 dolarjev na leto. Mesto Cleveland dobiva torej samo od Slovencev vsako leto 80.000 dolarjev potom gostilnic. Ali nismo velik narod?

### Najnovejše vesti.

**Občinsko volitvo.** V občini Blagovica-Št. Ožbalt je zmagala S. L. S. brez boja. V Smledniku je izvoljenih 17 odbornikov S. L. S. in 3 liberalci; baron Lazarini si je pomagal v odbor s steljjo in drvi. V Cerkljani je dobila S. L. S. velikansko večino. V I razredu so dobili liberalci le 26 glasov, naši 164.

**Dunaj.** V proračunskem odseku se je z veliko večino sklenilo, da naj država da deželam iz davka na žganje 20 milijonov za izboljšanje učiteljskih plač. Ko se je pa še enkrat glasovalo, v kakšen namen naj se porabi teh 20 milijonov, je predlog z veliko večino padel. — Nemška narodna zveza je soglasno sklenila, da se Italijansko vseučilišče ne sme ustanoviti v nobenem nemškem mestu, pa tudi ne na Južnem Tirolskem. Večina zveze je bila tudi proti temu, da se isto ustanovi v Istri. Proračunski odsek je pri tej zadevi postal nesklepčen. Italijanski poslanci so nastopili proti vladi. — V hotelu „zur Post“ je bil velik protestni shod proti obsodbi dr. Lorkoviča in proti razmeram, ki vladajo na Hrvaškem. — V prihodnjih dveh letih se bode prezidal in povečal ljubljanski južni kolodvor, kakor je obljubil zastopnik južne železnice v seji železniškega sveta.

**Angleška** posreduje v tem smislu, da naj Italijani dobijo Tripolis, Turčija odškodnino v Perziji, Rusija pa prosto pot skozi Dardanele. Turčija pa noče Rusom odpreti Dardanelov in Angleška noče priznati prejšnjega šaha v Perziji.

**Kitajska.** Izšel je razglas, ki dovoljuje Kitajcem, da si smejo odrezati oco. — Podkralj v Mandžuriji je dobil od revolucionarjev naznanilo, da je obsojen k smrti, ker je ukazal obglaviti osebe, pri katerih se dobi orožje.

Kdor ljubi pristi čaj najfinejše kakovosti in z zlahko aromo, naj poizkusi 44 5-1

**SANGHO**

500 gramov K 5-80, 125 gramov K 1-50. V okusu poln, a vendar meliak (ne grenak) in cen v rabi, se lahko smatra Sang-Ho kot najpopolnejša mešanica angleškega načina.

**Dobiva se pri Zdračku Kranjcu.**

## Črn psiček

ki čuje na ime „Burši“ in ima marko okoli vratu z imenom „Arnoldstein“

**se je izgubil.**

Če ga kdo najde, naj blagovol to naznaniti župniku na Jezerskem. 47 3-1

## DRUŠTVA.

**Isobraževalno društvo „Kranj“** bode priredilo ta mesec štiri predavanja s skioptičnimi slikami, in sicer bodo govorniki: v nedeljo dne 10. decembra prof. Fr. Komatar: Vulkan in gejziri. Dne 17. dec. prof. dr. Jos. Debevec: Dante, La Divina Commedia, s kazanim slik iz „Pekla“. Dne 21. dec. prof. dr. Karol Capuder: Božične slike v umetnosti. Dne 24. dec. kap. Val. Sitar: zgodbe o Jezusovem rojstvu in njegovi mladosti, s slikami in petjem. Jutri se prične predvanje ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina je 20 vin, za mlajino 10 vin.

**Zveza Orlov** je imela zadnjo nedeljo redni občni zbor. Z. O. obstoji štiri leta in šteje 156 odsekov in 4315 rednih članov. Zelo važno je izobraževalno delo te organizacije. Lansko leto je bilo v odsekih 976 predavanj. Snuje se Zveza slovanskih Orlov. Na Moravskem imajo že nad 8000 Orlov. Tudi Sokoli v Dalmaciji se nameravajo pridružiti tej zvezi.

**„Društvo vrtnarjev in prijateljev vrlov“** vabi p. n. vrtnarje in prijatelje vrlov iz vseh slovenskih krajev, naj blagovolijo poslati svoj naslov na društveno pisarno v Kranju.

## SLOVSTVO.

**Slovenska kuharica.** To knjigo je pred leti spisala Magdalena Pleiweissova, sedaj jo je pa v sistem natisu izpopolnila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica na „gospodinjski šoli“ v Ljubljani. „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani jo je izdala v dveh izdajah. Velika izdaja, ki ima 17 lepih barvanih tabel, obsega na 598 straneh nad 2000 receptov in je pripravna za vsako gosposko kuhinjo. Ta stane vezana s poštnino vred 6 K 30 vin., okrajšana izdaja, brez slik, prikrojena za vsakdanje potrebe v malo boljših kuhinjah, pa stane 3 K 90 vin. po pošti. Dobiva se „Slovenska kuharica“ v Katoliški bukvarni v Ljubljani, kakor tudi v knjigarni „Iliriji“ v Kranju. Knjigo hvalijo najboljše kuharice in jo rade jemljejo v roko. Pa tudi takim dekletom, ki nimajo prilike, da bi prišle v boljše kuhinje, bo dobro služila, da se bodo izobrazile v kuhanju. Brez velike izdaje te knjige ne bode nobena slovenska gospodična in brez male izdaje nobeno kmečko dekle, ki se hoče možit. Pogrešamo v knjigi le jezikoslovne pile in stvarnega slovarčka, ki bi obsegal abecedno urejene najnenavadnejše kuhinjske izraze.

**Največja snažnost!** 7 52-9

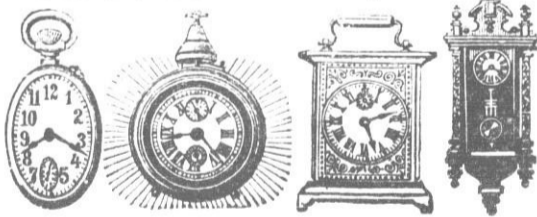
**Točna postrežba!**

Udobno, higijenski urejena  
**brivnica** ::  
V. Rozman :: KRANJ

Nahaja se nasproti  
:: župne cerkve  
**v hiši št. 106**

**Prodaja najboljših sredstev za negovanje las, raznovrstnih lasnih izdelkov, podložkov ter krepa**

**Priložnostni nakup!**



P. n.

Vašemu blagopolju se usojam uljudno priporočiti svojo veliko zalogo **krasnih daril za Božič in Novo leto**, kakor:

**Nikel-ure** od 3 K naprej. — Rostopf-ure po izredno znižanih cenah. — **Srebrne** švicarske žepne ure od 8 K naprej. — 14 kar. zlate švicarske žepne ure za dame od 24 K naprej. — Dalje 14 kar. zlate švicarske žepne ure za gospode v vseh cenah. **Verižice**, srebrne in zlate za dame in gospode, vsakovrstne **uhane, broše, igle**, od najnižje do najvišje cene. **Različni obeski, zapetnice, prstani** novega in čistega zlata po najnižjih cenah, dalje **gumbe, doze** za cigarete in različna zlatnina in srebrnina. Najfinejše **stenske ure** z 2 ali 3 utežmi, ure na nihala (pendel-ure) od navadne do najboljše vrste, kakor tudi različne **budilke** najboljšega izdelka od 2 K nadalje. — Švicarske precizijske ure „Schaffhausen“, „Omega“ i. t. d. iz najboljše švicarske tovarne.

**Cenejše kakor po cenikih!**

**Cenejše kakor po cenikih!**

**Sprejem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah.** — **Istotako sprejem vsakovrstno zlatnino in srebrnino v popravilo.** — **Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam.** — **Železničarjem in znancem dajem tudi na obroke** — **Sprejem optične stvari v popravilo.** — **Na zahtevanje izvršim tudi vsako popravilo v osmih dneh.** — **Priložnostni nakup!** 46-1

V blagohoten obisk se najuljudneje priporočujoč z odličnim spoštovanjem

Trgovina se nahaja nasproti tvrčke P. Majdič „Merkur“.

**Ivan Levičnik.**

## Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 8.000.000 K.

Stritarjeva ulica št. 2

Rezervni fond K 800.000.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trzinu, Sarajevu in Gorici. 49 52-49

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

**4 1/2 %**

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnom kurzu.